

א. שמטבילין כלים טמאים כשהם נמצאים בשעת הטבילה בתוך כלים, אך טבילה שכזאת מועילה רק לטהרם לתרומה, אבל לא לקודש. וכפי שיתבאר הטעם בגמרא. (4)

ב. יש טומאות מדרבנן, שבהן גזרו חכמים שאם תיגע הטומאה מדבריהם בחלק מסויים של כלי, שיש לו שימוש בפני עצמו, או בצד מסויים של הכלי, היא תטמא רק את אותו החלק, או רק את אותו הצד, ולא את כל הכלי.

אפשרות שכזאת, של טומאה בחלק מהכלי או בצד אחד מצדי הכלי ולא בכלי כולו, תיתכן רק בטומאה דרבנן, ולא בטומאה דאורייתא, שבה נטמא כל הכלי כאחד.

ועתה מבארת המשנה כי יש חילוק בין תרומה לקודש בכך שביחס לקודש נחשב כל הכלי טמא, גם אם נגעו הטומאה מדרבנן

דרך עקלתון. כשיכול לבוא עליהם פתאום בדרך עקלתון, שלא יבחינו בבואו, ולפיכך מפחדים הם ממנו.

ותמהינן: אי הכי, שחוששים מפני הבעל הבית היות ויכול לבוא מבלי שיבחינו בו, סיפא נמי יקפידו על מגע חביריהם כיון שיכול לבוא באופן שלא יבחינו בו?!

ומשנינן: סיפא, כיון דאמר להו: לבו, ואני אבוא אחריכם! — מיסמך סמכא דעתייהו, בטוחים הם שלא יבוא פתאום. ולכן אין מקפידין על מגע חביריהם.

הדרן עלך אין דורשין

פרק חומר בקודש

מתניתין:

חומר בקודש מבתרומה בדברים הבאים: (3)

מפני שטעם מעלה זו משום מעשה שהיה, ומעשה שהיה בקודש היה, ראה שם.

4. נחלקו בטעם המעלה, אמוראים בגמרא: יש הסובר: משום שהכלי הפנימי מתהדק לתחתיתו של הכלי החיצון, ואין באים המים תחתיו.

ויש הסובר: גזירה שמא יטביל בתוך כלי שאין בפיו כשפופרת הנוד, שאינו כשר להטביל בו כלים, כיון שאין למים שבתוכו חיבור מספיק למים שבמקוה.

ורש"י כתב שהיו אף הכלים החיצוניים טמאים, והטבילם לטהרם, ובהערות לקמן כב א יתבאר ענין זה.

3. כתב הטורי אבן שיש חילוק בין "לקודש" ו"לתרומה", לבין "בקודש" ו"בתרומה".

לקודש" פירוש, שאין אנו דנים על הקודש בעצמו, אלא שאנו דנין על כלי או על דבר אחר כדי להשתמש בו לקודש וכיוצא בזה. ואילו "בקודש" פירוש, שאנו דנים על הקודש עצמו.

והספרים נשתבשו בזה, והמשנה המובאת כאן היא לפי גירסתו של בעל הטורי אבן.

עוד כתב הטורי אבן: דין מי חטאת במעלות אלו כדין הקודש, שהרי החמירו במי חטאת יותר מן הקודש כמבואר בפרק הקודם.

ומיהו לענין המעלה השלישית, כתב הטורי אבן לקמן כג א, שמעלה זו אינה במי חטאת,